

Remissvar på ds *Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor* (Ds 2019:15)

Sammanfattning

Institutet för språk och folkminnen (Isof) ställer sig i princip positivt till utredningens huvudförslag om inrättandet av en myndighet för romska frågor. Isof har inga invändningar mot de förslag som utredningen ger angående den nya myndighetens arbetsuppgifter, men vill påtala att det är viktigt att i instruktionen till en kommande myndighet tydliggöra gränsdragningen gentemot annan statlig verksamhet på området. Isof ser i sin egen verksamhet många beröringspunkter och goda möjligheter till samarbete med ett center för romska frågor. Däremot är det i nuläget svårt att ta ställning till utredningens förslag om placering av det nya centret i en ny myndighet för minoritetsfrågor, eftersom det ännu inte finns något förslag om en sådan myndighet.

Utredningens huvudförslag

4.2 En myndighet för romska frågor ska inrättas

Förslag: Ett nationellt center för romska frågor i form av en statlig förvaltningsmyndighet ska inrättas, och att myndigheten ska få namnet Myndigheten för romska frågor.

Myndigheten för romska frågor ska ha ett nationellt ansvar för att främja arbetet med mänskliga rättigheter för den nationella minoriteten romer. I det ingår att vara ett stöd i arbetet med att motverka antiziganism.

Isofs synpunkter

Utredningens huvudförslag (4.2)

Isof ställer sig positiv till utredningens huvudförslag om att ett nationellt center för romska frågor i form av en statlig förvaltningsmyndighet inrättas. Precis som utredningen, tror Isof att ett samlat ansvar för romers mänskliga rättigheter och arbete mot antiziganism kan leda till bättre stabilitet och långsiktighet när det gäller arbetet med att förbättra romers livsvillkor.

Myndighetens ansvarsområden och arbetsuppgifter (4.3 samt 4.7–4.12)

Isof är överlag positiv till de ansvarsområden och arbetsuppgifter som utredningen föreslår för den nya myndigheten för romska frågor. Institutet konstaterar att de uppdrag som har koppling till romers språk och kultur har beröringspunkter till Isofs verksamhet, vilket skulle kunna ge goda möjligheter till samverkan och samarbete. Dock är det viktigt att det tydligt klagörs vilken ansvarsfördelning som ska gälla mellan olika myndigheter och offentliga aktörer. Detta gäller t.ex. förslaget om att skapa en kunskapsbank över romers kultur, språk och historia (avsnitt 4.11.1). Isof har ett liknande uppdrag, och arbetar bland annat med att bevara och synliggöra det romska språket genom att samla in och dokumentera romska livsberättelser samt romers språk och kultur. Isof bedriver också ett språkvårdsarbete inom romska och fördelar stöd till revitalisering av språket.

Utöver Isofs och andra myndigheters löpande arbete, pågår flera omfattande utredningar med beröring till främjandet av romskt språk och kultur. Främst gäller det utredningen om språkcentrum för de nationella minoritetsspråken. Inom ramarna för det uppdraget lade Isof i oktober 2019 fram ett förslag om etablerandet av ett romskt språkcentrum. Ett annat regeringsuppdrag som Isof arbetar med är upprättandet av en handlingsplan för de nationella minoritetsspråken. Detta förslag ska lämnas fram våren 2020. Institutet ser inte i nuläget att de förslag som är lämnade eller under utarbetande vid myndigheten skulle komma i konflikt med förslaget om en myndighet för romska frågor. Men den nya myndighetens ansvarsområden och arbetsuppgifter behöver som sagt förhålla sig till de nya institutioner som eventuellt etableras.

Myndighetens organisation (4.4–4.6)

Utredningen föreslår att den nya myndigheten för romska frågor ska anta formen av en nämndmyndighet som ska ligga under en värdmyndighet (4.4). Vidare förslås att det mest lämpliga alternativet till värdmyndighet är det förslag till ny myndighet för minoritetsfrågor som för närvarande är under utredning (4.6). Eftersom det inte i nuläget går att veta vad den pågående utredningen kommer fram till, är det svårt att ha synpunkter på förslag som gäller just organisationsformen för myndigheten för romska frågor. Ordningen med nämndmyndighet som är knuten till en värdmyndighet kan fungera, men det finns administrativa och styrningsmässiga utmaningar med en sådan modell som bör tas i beaktande.